

Terrazetako berogailuekin zer egin

Terrazetako berogailuak izango ditugu hizpide ariketa honetan.

Ondoko ariketan, terrazetako berogailuek sortzen duten kutsadura dela-eta, kazetariak eta aditu batek emandako azalpenak ulertu behar dituzu.

Entzun audioa eta erantzun ulermen-galderei; galderei erantzuteko, ondo etorriko zaizu galde-erantzunak aurretik irakurtzea.

1. Euskal Herriko ostalariak, zer helburu lortu nahi izan dute berogailudun terrazak eskainiz?

- a) Hotz edo bero, terrazak zabalik edukitzea.
- b) Tabakoaren legearen ondorioz galdu zitzaketen bezeroak ez galtzea.
- c) Bezero gehiago erakartzea.

2. Gurean jada zer eskaera egin du talde batek?

- a) Terrazetan berogailuez gain, mantak ere jartzea.
- b) Rennesen bezala, terrazetako berogailuak debekatzea.
- c) Donostiako terrazetan konbustiozko berogailuak galaraztea.

3. Berogailuei buruzko baieztapen hauetatik, zein da zuzena?

- a) Gizakiari ingurumenari baino kalte handiagoa eragiten diote.
- b) Elektriako konbustiozkoak baino kutsakorragoak dira.
- c) Konbustiozkoak airea modu jarraian berotzen dute.

4. Zer neurri proposatzen du unibertsitateko irakasleak?

- a) Terrazetako baimena eskuratu ahal izateko, berogailuak derrigorrean elektrikoak izatea Durangon bezala.
- b) Errekuntzak igorritako elementu kutsakorrak ekiditeko, terrazak ongi aireztatzea.
- c) Garraiobideekin jasangarritasun-neurriak hartzen diren bezala, berogailuekin ere hala jokatzeko.

5. Solaskideek zer ondorio atera dute berogailuen inguruan?

- a) Berogailuak bizpahiru minutuz piztuta edukitzeak ez daukala zentzurik eta hobe dela airea era jarraian berotzea.
- b) Kontraesanean bizi garena: aldaketa klimatikorik ez dugu nahi, baina terrazetan goxo egotea gustatzen zaigu.
- c) Neguan hotza egiten duenean bakarrik piztu beharko liratekeela berogailuak, bestela ez dela zentzuzkoa.

<https://labur.eus/5csk5>

ERANTZUNAK

1-b 2-c 3-c 4-c 5-b

TRANSKRIPZIOA

MAITE ARTOLA KAZETARIA. Gaur jaitsi da tenperatura, piztu dira berogailuak berriz eta etxeetan bakarrik ez, baita tabernetako terrazetan ere. Beroketa-efektu txikiak sortuta egin diote gurean taberna askok aurre tabakoaren kontrako legeari eta, bezeroak ez galtzeko, zabaldu zen terrazen ohitura. Aurrez Frantzia edo Europako beste hainbat herritan ikusita genuena.

JONE LARRAÑAGA KAZETARIA. Bai, mantak magalean eta kalefazioa buru gainean, hala ezagutzen ditugu terraza asko Frantzia eta terraza ohitura kulturala baden lekutik datoz orain berogailu horiek debekatzeko neurriak. Rennes hiria izan da debeku hori indarrean jarri duen lehenetarikoa. Iraganbide ekologikoaren barruan hartutako neurrietako bat izan da: debekatuta daude terrazetako berogailuak hiri horretan.

MAITE ARTOLA. Eta antzeko eskaririk izan da Euskal Herrian ere?

JONE LARRAÑAGA. Bai, Eguzki talde ekologistak eginga du eskaria, Donostiako Udalak debekatu ditzan konbustioz funtzionatzen duten berogailu luzexka horiek. Baina hemen esango genuke gero eta gehiago direla tankera horretako terrazak: berogailuak eskaintzen dituzten terrazak. Izan ere, oro har esango genuke, ez dakigula zenbat kutsatzen duten.

Ana Picallo, Energia Berriztagarrien fakultateko irakasle da Euskal Herriko Unibertsitatean. Berak kontatu digu gure herri eta hiri-tako terrazetan erabiltzen diren berogailuak nolakoak diren. Oro har, bi motatakoak dira: entzun dugunez elektrikoak –etxekoen tankeran airea berotzen dutenak edo infragorriekin funtzionatzen duten berogailuak- eta, bestetik, erregaia erabiltzen dutenak.

ANA PICALLO. EHU-KO ENERGIA BERRIZTAGARRIEN FAKULTATEKO IRAKASLEA. Propanoa edo metanoa. Erregai hauek beroa igortzeko errekontza behar dute –erreakzio kimiko bat- eta horrek dakartzan emari eta igorpen guztiak. Berez horiek bai berotzen dute jarraian airea eta orduan hemen dago kontraesan bat: ze behar dugu inguruko airea berotu(tzea), orduan, komenigarria da gune hori itxita egotea; baina, bestalde, errekontzak igortzen dituen elementu kutsakor guztiak aireztatu behar dira, orduan, beraz, bentalatuta egon behar da gune hori, ze oso kutsakorrak dira.

JONE LARRAÑAGA. Oso kutsakorrak gizakiarentzat bezala, baita eguratsarentzat ere.

ANA PICALLO. (Ba)dakigu errekontza bat egitean karbono dioxidoa botatzen dela eta, bestalde, baita ere batzuetan karbono-monoxidoa botatzen da, eta hori oso kaltegarria da, letala inkulso izan liteke gizakiarentzat, nahiz eta gaur egungo diseinuak eta estufek ondo erretzen duten eta monoxido gutxi botatzen duten. Eta bestalde, baita ere, pues, ateratzen dira sulfato-oxidoak edo nitrogeno-oxidoak eta horiek dira negutegi-efektua sortzen duten gasak eta, gainera, arnasketa-sistamarako oso kaltegarriak dira.

JONE LARRAÑAGA. Guk bezala, beraz, atmosferak arnas behar bezala hartzea eragozten dute terrazetako berogailu hauek: erregaia erabiltzen dituzten berogailuez ari gara beti ere, eta beraz...

ANA PICALLO. Hiri-politikak bultzatzen baldin badira garraioa edo auto garbiak erabiltzeko, edo kontsumo(a) pixka bat sostengarriagoa egiteko, politika horiek berdin balio beharko lukete terrazetan egoten diren errekontzak ekiditeko.

MAITE ARTOLA. Propanoa edo butanoa erabiltzen duten berogailuak, horiek erabat dira kaltegarriak gure eta inguruaren osasunarentzat.

JONE LARRAÑAGA. Bai eta horren jakitun hemengo ostalariak badira eta horregatik egin dute berogailu elektrikoak jartzeko apustua. Durangon terrazetako baimena emateko derrigorrezkoa dute, berogailua jartzekotan, horiek elektrikoak jartzea. Ana Picallo irakasleak onartu digu elektrikoak, berogailu elektrikoak, jasangarriagoak direla, bai, baina beste galdera batean egin digu azpimarra.

ANA PICALLO. Galdera da ea sostengarria den estufa hori jartzea: ez dakit zentzu asko daukan bi-hiru minutuz airea berotzea, ze denok ikusten dugu airea berotzen dela hiru minutuz eta gainera gertu eta berehala disipatzen dela. Eta gaur egun daukagun aldaketa klimatikoaren ezbaidarekin eta baliabideak urritzen ari direla ere ikusita, ba, ez dakit oso komenigarria den halako gauzak jartzea.

MAITE ARTOLA. Zentzuaren kontrakoa dela, alegia. Kaleak neguan hotza duela berea eta aterpea nahi duenak baduela barrua.

JONE LARRAÑAGA. Bai, ba, fruituei berezkoa duten azala kendu eta zurituta, plastikotan bilduta supermerkatuan saldu edo erostea bezain zentzuaren kontrakoa.